

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Opera Mystica V. Ac Mystici Doctoris F. Ioannis A Crvce
Primi Religiosi Discalceati Ordinis B. V. M. De Monte
Carmelo Et Seraphicæ Virginis Theresiæ fidelissimi
coadiutoris**

Juan <de la Cruz>

Coloniæ Agrippinæ, 1639

Capvt XII. In quo de apprehensionibus Imaginarijs naturalis Ordinis
disputatur. Docet, quidnam eæ sint; probatque non posse eas esse
medium proportionatum, ad Diuinam vnionem acquirendam: ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-37873

CAPVT XII.

In quo de apprehensionibus Imaginarijs naturalibus ordinis disputatur. Docet, quidam ea sint, probatque non posse eas esse medium proportionatum, ad Diuinam vniionem acquirendam: quantumcumque obicit, nescire sese ab eis, tempore competentis auillere.

PRiUSquam de visionibus Imaginarijs, quæ supernaturaliter interiori sensui, Imaginationi scilicet, & Phantasiæ sese offerunt, disputemus; necessarium est hoc loco (vt ordinare procedamus) de naturalibus ipsiusmet interioris, corporeique sensus, apprehensionibus agamus: vt hoc modo à minoribus ad maiora, & à magis exterioribus, ad magis interiora procedamus, donec ad intimam recollectionem, vbi Anima vnitur, Deo, perueniamus: quem etiam ordinem hucusque seruauimus. Primo enim loco egimus, de expolianda, seu denudanda Anima, ab apprehensionibus naturalibus exteriorum obiectorum; & consequenter à naturalibus appetituum viribus. Quod primo libro præstitimus, vbi de nocte sensus locuti sumus; immediatè vero capimus denudate illam in particulari, ab apprehensionibus exterioribus supernaturalibus, quæ in sensibus exterioribus contingunt (vt antecedenti capite dictum est) vt dirigamus Animam in nocte spiritus, in hoc secundo libro. Nunc itaque primo loco discutiendus occurrit sensus corporalis interior; Imaginatio scilicet, & Phantasia; ex quibus etiam abraderet, & auferre debemus, omnes formas & apprehensiones imaginarias, quæ naturaliter in illis locum habent; & probare, im-

possibile esse, Animam ad diuinam vniionem peruenire, antequam illarum operationes cessent & intermittantur: cum non possint esse proprium, ac proximum medium huiusmodi vniionis.

Sciendum itaque est; sensus, de quibus hoc loco particulariter loquimur, esse duos, corporales quidem, & interiores; qui Imaginatio, & Phantasia appellantur, quorū vnus alteri ordine seruatō deferuit: in vno enim illorum, aliquid imperfecti discursus, seu ratiocinationis, licet imperfecto modo reperitur; alius vero sensus, qui est Imaginatio, efformat & effingit imaginem.

Quantum verò ad institutum nostrum attinet, idē erit nobis de vno loqui, quod, & de alio. Quamobrem, quando non nominabimus vtroque, sciatur; quod quicquid de vno dixerimus, intelligendum etiam sit de altero, & quod de vtriusque indifferenter loquemur. Hinc igitur est, quod quæcumque sensus isti percipere, & fabricare possunt, imaginationes, phantasiæq; dicantur, quæ sunt formæ, sensibus istis (imaginationi videlicet & phantasiæ) cum imagine, & corporis figura representatæ. Quæ imagines & figuræ corporeæ, in duplici possunt esse differētia: quædam sunt supernaturales; quæ abiq; sensuum istorū operatione representari possunt, & representantur illis passiuè: quas vocamus visiones imaginarias, supernaturali viâ contingentes; de quibus postmodum acturi sumus. Aliæ sunt naturales, quas operatione suâ actiuâ fabricare in se ipsis possunt, sub formis, figuris & imaginibus: sicque ad istas duas potentias spectat, deferuire meditationi, quæ est actus discursiuus, mediantibus imaginibus, formis, & figuris per dictos sensus fabricatis, & efformatis: vt verbi gratia, imaginari Christum Cruci affixum,

Sensus interioris duplex. Imaginatio & phantasia.

Es qua vtriusque officium.

Quasdam sunt visiones imaginariæ supernaturales.

Naturales imaginatioes quales.

Imaginatio & Phantasia de formis meditationis.

vel

B.

Joannis
à Cruce

Opera
mystica

NVI

124

vel columnæ alligatum, veleriam Deum in maxima maiestate, & throno sublimi, vel imaginari, ac considerare celestem gloriam, instar speciosissimæ lucis, & alias qualecunque res his similes; siue illæ diuinæ sint, siue humanæ, quæ in imaginationem cadere possunt.

*Vniuersæ
Imagina-
tiones &
appræhen-
siones na-
turales e-
nacuari
ab anima
debent, ut
ad unionem
Diuinam
possit per-
uenire, &
quæret*

Vniuersæ istæ imaginationes, & appræhensiones, euacuari, & eliminari debent ab Anima; ita ut secundum istum sensum, in obscuro, & tenebris remaneat, ut ad vniõnem diuinam peruenire valeat: cum nullam possint habere proportionem proximi medij, respectu Dei; sicut nec res corporeæ, quæ quinque sensibus exterioribus obijciuntur. Huius rei ea est ratio: quia imaginatio, nihil fabricare, imaginarique potest, præter ea, quæ exterioribus sensibus percepit; oculis, scilicet, vidit, auribus audiuit, &c. vel ad summum componere, & fingere potest, similitudines rerum visarum, auditarum, vel perceptarum; quæ tamen res, non sunt præstantiores illis, quas dictorum sensuum medio, recepit. Licet enim imaginetur gemmea palatia, montesque aureos, eò quod gemmas, & aurum viderit, in veritate tamen, non est amplius vniuersum illud, quam exigui auri, vel vnus gemmæ substantia; licet in imaginatione ordinem, ac modum compositionis artificiosæ fortiat. Et quoniam creatæ res, ut iam dixi, nullam possunt proportionem habere cum diuina essentia: sequitur, quod omne illud, quod ad illarum similitudinem imaginationi offertur, non possit etiam tanquam medium proximum vniõnis cum ea deseruire. Vnde illi, qui imaginantur Deum sub aliqua ex istis figuris, vel instar maximi ignis, vel splendoris, vel cuiuscunque alterius formæ; & existimant, quod aliquid illorum erit ei simile, longè ab eo distant. Licet enim inci-

piens necessariæ sint consideratio-
nes istæ, & formæ, meditationumque
modi, ut hac ratione, mediante sensu, a-
more inflamment Animam, illamque
pascant (ut postmodum dicturi sumus)
vnde etiam deseruiunt illis ista, tanquam
remota media vniendi se cum Deo: per
quæ, ut plurimum, transeundum est Ani-
mabus, ut perueniant ad terminum, ac
spiritualis quietis conclaue. Verum ta-
men hæc taliter assumi debent, ut per illa
transeat, nec semper in illis persistat.
Hoc quippe modo nunquam ad viæ ter-
minum peruenient, qui terminus nequa-
quam est instar remotorum mediorum,
nullamque cum illis affinitatem habet.
Quemadmodum gradus scale, nihil com-
mune habent cum termino, seu cubiculo,
ad quod conscendendum, sunt medij: ethi-
ille qui ascendit, non relinquet post se
gradus, donec nullus amplius scandendus
remaneret, velletque illorum alicui adhe-
rere; nunquam peringeret, ac conscen-
deret ad gratissimam termini planitiem,
& conclaue.

Quapropter Anima, quæ in hac vita
voluerit ad vniõnem summi illius boni, &
quietis peruenire, vniuersos consideratio-
num, formarum, noticiarumque gradus
pertransire, & transire debet: cum nulla
illis sit similitudo, aut proportio cum ter-
mino, ad quem festinant, qui est Deus. Ut
etiam S. Paulus in Apostolicis Actis do-
cuit, dicens: *Non debemus estimare auro, aut
argento, aut lapidi, sculptura artu, & cogitationis
hominis, diuinum esse simile.* Vnde grauitet
errant, nonnulli spirituales, qui postquam
strenuè sese exercuerunt, & studuerunt me-
dijs imaginationibus, formis, ac medita-
tionibus, (sicut par erat facere incipien-
tes) ad Deum quam proxime accedere;
cum illos postmodum vult Deus, ad bona
magis spiritualia interiora, & inuisibilia
per-

*Incipienti-
bus neces-
saria sunt
considera-
tiones: i-
magina-
ria, & me-
ditationis
modi, &
quæ sit
vniõnis rei
causa?*

*Talis
assumi de-
bet me-
ditationis
exercitium,
ut non fi-
satur in
eis, sed vi-
terius tra-
satur.*

*Et huius
rei notabi-
li causa.
Vniuersi
considera-
tionum
gradus re-
linquendi
sunt, qui ad
Dei vniõ-
nem cupit
peruenire.*

*NOTA.
Gravissi-
mus error
multorum
spiritua-
lium, me-
ditationis
exercitium
relinquent
renuen-
tium, etiã-
si à Deo ad
spiritualia
inueniatur.*

perducere, & attrahere; priuando iam illos meditationis discursus gustu, ac sapore tergeri uentur ipsi, neque audent, neque sciunt auellere, & abstrahere sese ab illis palpabilibus modis, quibus assuefacti sunt. Sicque nihil uelocius in acquiritendis ac retinendis illis laborant, uolentes medijs considerationibus, ac circa formas meditationibus, sicuti antea, iter hoc peragere; arbitantes, semper hoc ita esse debere.

Qua in re plurimum laboris sustinent; parum tamen, aut nihil utilitatis, seu gustus eliciunt: imò potius tantò amplius augetur, crescitque ariditas, defatigatio, & animæ inquietudo, quanto plus in acquiritendo primo illo sapore, seu delectamento laborant, quod iam impossibile est, illo primo modo posse reperiri: non enim iam amplius aridet, & placet cibus ille adeò sensibilis palato Animæ (ut iam diximus) sed expetit alium delicatum magis, & interiorum ac minùs sensibilem, qui non consistit in imaginationis labore, sed in quietanda Animâ, permittendo illam in sua pace, ac tranquillitate manere; quæ res est magis spiritualis. Nam quò plus Anima proficit, progrediturque in spiritu; eo magis cessant operationes suarum potentiarum, circa obiecta particularia: tunc enim illa se ponit, seu constituit in uo solo actu generali & puro, atque ita desistunt operari potentia, eo modo quo prius tendebant ad illud, quo Anima peruenit. Quemadmodum cessant, & sistunt pedes, postquam iter suum confecerunt; si enim curreteret semper, nunquam perueniret, & si nihil esset, aliud præter media, ubi, aut quando succederet finis, terminique assuetio & fructio: Quare res est commiseratione digna, quòd cum Anima istorum uellet manere in pace & tranquillitate interioris quietis, ubi impletur pace, & refectione Diuinâ: ipsi il-

lam inquietant, & per vim ad magis exteriora trahunt, uoluntque ut iterum confectum iterum conficiat, & ut finem ac terminum itineris, in quo iam quiescit, deserat, propter media, quæ ad illum dirigebunt, quæ sunt considerationes. Quæ res fieri non potest absque insigni displicentia, & repugnantia Animæ, quæ uellet in pace illa, uelut in suo proprio centro permanere: sicut ille, qui magno cum labore ad locum, in quo quiescit peruenit, non mediocriter affligitur, si compellatur iterum redire ad laborem. Cum autem huiusmodi homines arcanum nouitatis illius ignorent, se esse otiosos, nihilque boni facere imaginantur: quamobrem illi quieti repugnant, nec se pacificari permittunt; sed discurre, & considerationibus operam dare conantur. Unde prouenit, quòd ariditate & siccitate replentur; laborando in eliciendo gustu, & sapore, quem illa uia non sunt amplius habituri. Imò possumus illis dicere Prouerbium Hispanum *Mientras mas hiela, mas aprieta*. i. Quo gelu intensus est, eo magis stringit. Nam quòd pertinacius, & obstinatius illo modo discursuum, ac meditationum procedere nitentur; eò peius cum illis agitur: siquidem tantò amplius euellunt, & extrudunt Animam, à sua pace, & tranquillitate spirituali. Quòd nihil aliud est, quàm relinquere maius propter minus; & uelle iterum facere, quòd iam factum fuit, ac denique retrò reuertit.

Huiusmodi hominibus dicendum ac commendandum est, ut discant cum attentione, & aduertentiâ amorosâ in Deo, in quiete illa permanere; neque imaginationem eiusque operationes curent: liquidem hoc loco, ut diximus, non operantur potentia, sed in illa simplici & suauiter aduertentiâ amorosâ, requiescunt. Quòd si interdum aliquid operantur, nequaquam

ni insistero
uolentium
licet medi-
tationu si-
no iam sine
potira.

NOTA.
Quid hu-
iusmodi a-
nimabus
consulen-
dum, quid
est facien-
dum?

H id viq

B.

Joannis
à Cruce

Opera
mystica

NVI

124

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

id violente, aut cum nimis præmeditato discursu fit; sed cum amoris suavitate, & potius à Deo excitatæ operantur, quam à propria ipsius Animæ aptitudine, seu habilitate: quemadmodum postea amplius rem hanc enodabimus. Hæc nunc sufficiant ad ostendendum, qualiter necessarium sit illis, qui ad vltiora progredi cupiunt, nosse expedire, seseque extricare ab omnibus istis modis, & operationibus imaginationis, tempore opportuno, quando videlicet id profectus illius, in quo versantur, status exegerit. Vt autem clare pateat, quando & quo tempore id fieri debeat; assignabimus sequenti capite signa, seu indicia quædam, quæ in se vir spiritualis anima aduertere debet, vt per illa cognoscat, & intelligat tempus, & oportunitatem, qua libere, & absque formidine, possit prædicto amoris attentionis termino vt, iterque discursus, & operationum imaginationis, deserere.

CAPVT XIII.

Proponuntur indicia, quæ in seipso animaduertere debet vir spiritualis, vt intellectum ab Imaginarijs formis ac discursibus meditationis, denudare incipiat.

NOTA.
Huius, & duorum sequentium capitulorum doctrinam summi esse momenti & exactissimè ab omnibus orationis

NE autem hæc, de qua agimus, doctrina obscura confusaque remaneat; conueniens, ac necessarium erit præsentis capite enucleare; quoniam potissimum tempore, ac oportunitate, debeat spiritualis vir discursus meditationis, medijs dictis imaginationibus, formis, ac figuris, operationem intermittere, ne forte citius, aut tardius, quam Spiritus requirit, deserantur. Nam sicut expedit suo eas tempo-

re, vt ad Deum tendi possit omittere; ne iter hoc præpediant: sic etiam apprimè necessarium est, dictam meditationem minime ante tempus deserere, ne retrocedatur. Quanquam enim istarum potentiarum apprehensiones, nequaquam tantquam proximum vnionis medium deseruiant ijs, qui iam in via hæc sunt prouociores; deseruiunt tamen velut remotiora media Incipientibus, vt illarum praesidio, disponant, & adiuuent Spiritum per sensum spiritualibus rebus, & vtea occasione, vniuersas alias formas, vilesque temporalium, secularium, ac naturalium rerum imagines euacuent, & abradant. Ad hunc finem, trademus hoc loco aliqua indicia, quæ in se vir spiritualis anima aduertere debet, & ex quibus manifeste percipiet; an dictas potentiarum operationes, illo tempore prætermittere expediat, an vero minime. Tria autem sunt.

Primum est; cognoscere, se iam non posse amplius meditari, neque Imaginationis opera vt, nec hac in re gustum ac refectionem mentis, sicuti antea percipere: quin potius ariditatem quandam in ijs reperire, in quibus solebat sensum defigere, & succum, ac pastum elicere. Verum quamdiu poterit meditando discurrere, gustumque ac delectationem hac in re percipere, non debet meditationem prætermittere; nisi forte, quando ipsius Anima sese in tranquillitate constituerit: de qua in tertio indicio agetur.

Secundum indicium est: quando animaduertit, nullo se desiderio, ac propensione ferri ad dictam Imaginationem, aut sensum, in alijs particularibus rebus interioribus, vel exterioribus, collocandum, & occupandū. Nec loquor modo de illius eusgatione; quando nimirum, nunc venit; nunc vero abit (Imaginatio enim, etiam magnæ recollectionis tempore, solet esse

*studiosè
etiã inci-
piens
perpendi-
da, & ch-
seruanda.
NOTA.
Quo suo
meditati-
onibus in-
sistenda est
Primum
indicium
ad medi-
tationis de-
serendam
est, nō pos-
se amplius
meditari.
Secundū
indicium
nullo ferri
desiderio
ad imagi-
nationem, in
aliqua re
dehærendū.
Imagina-
tio, etiam
magnæ re-
collectionis
tempore
magari so-
let.*